

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Napajedla, Komenského 268, okres Zlín

Komenského 268, 763 61 Napajedla

Identifikátor školy: 600 114 198

Termín konání orientační inspekce: 20. – 23. listopad 2001

Čj.	153 350/01-11006
Signatura	oo5cv121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Napajedla, Komenského 268, okres Zlín je úplná ZŠ s 321 žákem v 16 třídách. Ve školním roce 2001/2002 jsou žáci vzděláváni v 1. – 5. ročníku podle výchovně vzdělávacího programu Obecná škola č.j. 12 035/97-20, v 6. – 9. ročníku podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2 a současně vždy jedna třída v 6. – 9. ročníku podle učebního plánu pro třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů č.j. 21968/96-22. Od 1. 7. 2001 je škola příspěvkovou organizací s právní subjektivitou.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání školy v českém jazyce, matematice, zeměpise, tělesné výchově a ve skupině společenských a přírodovědných předmětů na I. stupni ZŠ a kontrola bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Ve všech třídách prvního až devátého ročníku bylo vyučováno podle školou zvolených učebních programů. Jejich osnovy byly plněny ve všech složkách tohoto oboru. Odpovídala jim i časová týdenní dotace. Při plánování výuky byly ve čtvrtých a pátých ročnících nevhodně rozděleny mezi dva různé vyučující jednotlivé složky českého jazyka. Navíc na úkor výuky jedné hodiny jazyka anglického byla zařazena pro část žáků těchto ročníků další hodina čtení. Takže někteří žáci měli dva vyučující z českého jazyka, někteří dokonce tři. Pozitivem naopak je, že pro doplnění vzdělávací nabídky v tomto oboru je pamatováno na přípravu žáků k přijímacímu řízení, jsou zde i kroužky pro pomoc těm, kteří mají potíže dané vývojovými poruchami učení (dyslektického charakteru). Kontinuita výuky v jednotlivých ročnících a návaznost ve vzdělávacích cílech není zajišťována prostřednictvím metodického sdružení a humanitně zaměřené předmětové komise na druhém stupni. Plánování rozložení učiva do ročníků závisí jednotlivě na každém vyučujícím. Hodně je inspirováno užívanými učebnicemi. Celkově lze oblast plánování s přihlédnutím ke svědomitosti většiny pedagogů v přípravě jednotlivých hodin hodnotit jako průměrnou.

Výuka na prvním stupni je ve většině tříd svěřena kvalifikovaným a odborně připraveným pedagogům. Výuka na druhém stupni je rovněž s jednou výjimkou zajištěna pracovníky s požadovanou způsobilostí a odborností. S drobnými odbornými i metodickými chybami se ČŠI setkávala bez ohledu na dosažené vzdělání. Škola nemá pro výuku českého jazyka specializovanou pracovnu. Třídám aktuálně chybí četné stavební úpravy (okna, podlahy, nátěry a vymalování). Nábytek je postupně inovován. Učitelé nemají k dispozici kabinety, první stupeň má méně užívané pomůcky ve skladištích, druhý má k dispozici pouze skříně na chodbě a ve třídě. Stejně je uložena i žakovská knihovna. V některých třídách 1. stupně ZŠ jsou již počítače (vždy po jednom), vybavené programy pro český jazyk, ve sledované výuce však využity nebyly. Také pedagogové mají přístup k počítači a pro přípravu výuky jej používají. Klasická didaktická technika byla použita pouze v jedné sledované hodině. Učitelé i žáci pracují podle platných učebnic v ucelených řadách, které jsou vhodně doplňovány o další publikace a základní jazykové příručky. V některých hodinách žáci pracovali se zastaralými Pravidly a Slovníky (vydaných před pravopisnou úpravou). Řadu dvojrozměrných pomůcek si

učitelé připravují sami. Celkově lze materiální podmínky výuky označit za průměrné.

Výše popsaný stav učeben nepůsobí esteticky, mnohdy není dbáno na podnětnost prostředí (zejména na 2. stupni). Psychologické podmínky výuky dané vstřícným přístupem jednotlivých vyučujících opravňují ČŠI označit souhrnně psychohygienické podmínky výuky v této škole jako průměrné.

Stavba většiny vyučovacích hodin odpovídala věku žáků a cílům, které si učitelé dali. V jazykových hodinách bylo dbáno na procvičení pravopisného učiva, pozitivem byla pěkná a důsledná práce s žakovou chybou. Učivo bylo předkládáno tak, že se žákům vytvářela postupně struktura poznatků z daného oboru. Literární hodiny byly zaměřeny hodně na faktografii, méně na estetický a výchovný prožitek žáků. Celkově lze konstatovat, že žákům činilo i ve vyšších ročnících potíže čtení a pochopení obsahu textu. Slohová výuka byla zaměřena zejména na psaný projev, chyběl pravidelný nácvik řečnických a komunikativních dovedností. V užití metodice převažovala frontální výuka verbálního charakteru, zejména ve vyšších ročnících. Pestřejší střídání činností i relaxační prvky byly zapojovány pouze u nejmladších žáků. Pouze tam byl také zřetelný pozitivní vliv školou pro první stupeň přijatého programu Obecná škola. Ale již u vyšších ročníků tohoto stupně obsah ani metodika nesvědčily o specifikách realizace tohoto programu. Většina užitých metodik na druhém stupni byla tradiční. Dostatek prostoru byl věnován samostatné práci. V důležitých oblastech (zejména při nácviku syntaxe) bylo učivo řádně procvičováno, žáci měli možnost rozvíjet své myšlení. Souhrnně lze organizaci, formy a metody výuky označit za průměrné.

Ne vždy bylo využito výchovnosti učiva, vstupní motivace u některých pedagogů spočívala ve sdělení obsahu učiva, jež je třeba probrat. I při frontálně vedené výuce se pedagogové snažili dbát individuálních schopností žáků a většina z nich dokázala pracovat s pochvalou a pozitivním povzbuzením. Při procesu poznání byla poskytována přiměřená pomoc, ve většině hodin bylo naučené ověřováno zpětnou vazbou. Pozitivem bylo i vedení k bezprostřední korekci vlastní práce. Ve sledovaných hodinách byla plně respektována osobnost žáka. Vzájemná komunikace záležela na osobnostních předpokladech pedagogů. ČŠI kladně hodnotila velmi pěkné vztahy žáků k učiteli i na druhém stupni. Ve škole byly pozorovány jen drobné projevy nežádoucího chování žáků, které byly způsobeny monotónností zadávané práce a nedostatečnou motivací. Oblast motivace a hodnocení se ČŠI jevila jako velmi dobrá, oblast interakce a komunikace jako průměrná.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem hodnotí ČŠI výuku českého jazyka v této škole jako průměrnou.

Matematika na I. stupni

Výuka matematiky na prvním stupni základní školy probíhá podle vzdělávacího programu Obecná škola č.j.: 12 035/97-20. Týdenní hodinové dotace sledovaného předmětu odpovídají ve všech ročnících stanovenému vzdělávacímu programu. V rozvrhu hodin je předmět matematika v převážné většině tříd zařazen denně na druhou vyučovací hodinu. Učitelé mají zpracovány tematické plány, které časově i obsahově korespondují s platnými učebními dokumenty. Ze zápisů v třídních knihách je zřejmá návaznost jednotlivých tematických celků i plnění učebních osnov. Geometrické učivo průběžně doplňuje učební celky učiva aritmetiky. Kontinuitu výuky mezi ročníky sleduje a případné úpravy v rozvržení učiva provádí metodické sdružení. Plánování i bezprostřední příprava většiny učitelů na výuku byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Personální podmínky školy jsou vzhledem k realizovanému programu vcelku příznivé. Ve většině sledovaných hodin vyučovali učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou

způsobnosti pro výuku na I. stupni. Ve dvou vyučovaly učitelky s pedagogickým středoškolským vzděláním a v další učitel, který má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na II. stupni základní školy. V souvislosti s realizací zvoleného učebního programu se průběžně vzdělává pouze část učitelů. Vyučování probíhalo v kmenových učebnách zařízených již starším žákovským nábytkem, v nižších třídách byly vybaveny i kouty pro relaxaci. K vytvoření podnětného učebního prostředí a zvýšení názornosti výuky přispívala v nižších třídách prezentace matematických přehledů k opakovanému i probíranému učivu. Celkový estetický dojem v některých učebnách prvního stupně zvyšují výtvarné práce žáků a květinová výzdoba. Pomůcky do výuky mají učitelé umístěny ve třídách, v některých je žákům k dispozici počítač. Ve sledované výuce však žáci počítačové výukové programy nevyužívali, velmi málo bylo využito i názorných pomůcek. Podmínky sledované výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Organizace, formy a metody výuky z hlediska přiměřenosti, obsahu i struktury byly u jednotlivých učitelů různé, ve většině sledovaných hodin odpovídaly vzdělávacím cílům i věku žáků. Tempo výuky bylo voleno optimálně, žáci měli dostatek času pro řešení numerických příkladů, vhodně bylo uplatněno procvičení a upevnění pamětného počítání. Jen velmi malý počet učitelů však připravil výuku tak, aby měla výrazně činnostní charakter s důsledným dodržováním zásad názornosti a aplikace učiva, odpovídající specifickým cílům zvoleného vzdělávacího programu Obecná škola. Ve většině ze sledovaných hodin byla snaha propočítat co největší počet numerických příkladů, méně bylo dbáno na zdůvodnění postupů při řešení, ne vždy byl vytvořen čas pro alternativní způsoby řešení. Při výuce nového učiva navazovali vyučující na již známé poznatky, vhodně bylo využito i práce s chybou. Méně důsledně však učitelé uplatňovali psychohygienické zásady výuky, zařazování relaxačních aktivit bylo spíše výjimkou.

V hodinách žáci pracovali s učebnicemi a školními sešity, případně kartičkami pro numerické výpočty. Žákovské práce jsou průběžně kontrolovány a známkovány. Při výuce byly výkony žáků sledovány, jejich hodnocení bylo průběžné, objektivní a mělo ve většině motivující charakter. Vstřícný a vlídný přístup učitelů k žákům příznivě ovlivnil atmosféru v převážně většině tříd, drobné kázeňské problémy se vyskytly ojediněle.

Kvalita výuky matematiky na prvním stupni byla hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika na II. stupni

Sledovaná výuka matematiky na druhém stupni základní školy byla realizována v časových dotacích odpovídajících zvoleným učebním plánům. Členění učiva do jednotlivých ročníků si zpracovávají jednotliví učitelé samostatně do tematických plánů, vycházejí z učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu Základní škola, ve třídách s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů (VI. A, VII. A, VIII. A, IX. A) podle jeho modelového učebního plánu čj. 21 968/96-22. Sledovaná výuka byla připravena, učivo průběžně navazovalo na předchozí. Rezervy se projeví ve struktuře hodin a v časovém rozvržení učiva. Plánování a bezprostřední příprava výuky byly celkově velmi dobré.

Učitelky matematiky pracují společně s učiteli dalších předmětů (chemie, fyzika, přírodopis, zeměpis) v předmětové komisi přírodních věd. Pro svůj široký záběr a roztržitost zájmů má činnost komise rezervy zejména v oblasti vyhodnocování čtvrtletních písemných prací (takto zjištěné výsledky výuky se prokazatelně nevyužívají pro zpětnou vazbu) a v důsledné kontrole plnění učebních osnov. Kontrola třídních knih za školní rok 2000/2001 prokázala nedodržení učebních osnov ve výuce VIII. B třídy, kde nebyl odučen tematický celek Základy statistiky.

Matematiku vyučují čtyři učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jedna učitelka

s pedagogickou způsobilostí.

Pro výuku matematiky není zřízena odborná pracovna. Vyučuje se v různých učebnách, jejichž estetická úroveň a podnětnost byly na průměrné úrovni. Užívané pomůcky odpovídaly běžnému standardu, v jedné hodině byly použity i učitelem vyrobené pomůcky, které vhodně podpořily procvičení nového učiva. Ve všech ročnících měli žáci k dispozici platné učebnice (ucelená řada nakladatelství Prometheus). Didaktická technika ve sledované výuce použita nebyla.

Psychohygienické aspekty, včetně vytváření příjemné pracovní atmosféry a respektování individuálních schopností jednotlivých žáků, byly na velmi dobré úrovni.

Organizace vyučovacích hodin vycházela z výuky v blocích, tematické celky jsou průběžně vyučovány tak, jak jsou řazeny v používaných učebnicích. Struktura sledovaných hodin odpovídala vyučovacím cílům. Z hlediska využívaných metod a forem práce i didaktických prostředků měla výuka tradiční charakter při dominantní roli vyučujících a stereotypní frontální činnosti žáků. Při osvojování učiva byly vhodně využívány dřívější poznatky žáků, ale problémové situace rozvíjející empirickou složku poznávání byly navozovány pouze okrajově. Učivo bylo předkládáno odborně a věcně správně, srozumitelně, ale ne vždy byly zdůrazňovány alternativní postupy. Zadávané samostatné práce nebyly diferencované, v některých třídách pracovali žáci s menším zaujetím a menší aktivitou. Organizace, metody a formy sledované výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Průběžně prováděné hodnocení poskytuje vyučujícím zpětnou vazbu o účinnosti vyučovacího procesu, je prováděno převážně písemnými testy a prověrkami. Úvodnímu motivování žáků byla ve sledovaných hodinách věnována obecně malá pozornost. V průběhu výuky byla pozitivně využívána pochvala, byla oceňována snaha a správné výpočty, což žáky pozitivně motivovalo k další práci. Oblast hodnocení a motivace byla velmi dobrá.

I když verbální komunikace učitelek v hodinách převažovala, potřebný důraz byl kladen i na správné matematické vyjadřování žáků. Dohodnutá pravidla chování i osobnost každého žáka byla respektována. Interakce i komunikace byly na velmi dobré úrovni.

Sledovaná výuka matematiky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Stanovené týdenní dotace pro výuku zeměpisu vycházejí z realizovaných učebních plánů zvoleného vzdělávacího programu. Učitelé mají zpracovány tematické plány učiva, které většinou respektují učební osnovy (s výjimkou 9. ročníku), ale neobsahují doporučené činnosti praktického zeměpisu doplňující učivo o praktická cvičení a pozorování v terénu. Pouze jeden z vyučujících je členem předmětové komise přírodních věd. Není věnována dostačující pozornost kontrole časové návaznosti učiva mezi jednotlivými ročníky. Kontrola třídních knih za školní rok 2000/2001 prokázala absenci tematického okruhu Politická mapa dnešního světa v 9. ročníku, v VII. A třídě nebylo probráno učivo Severní Evropa, Střední Evropa, Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa a Rusko. V 8. ročníku byl vyučován tematický celek Slovensko, který osnovy pro tento ročník v rámci výuky o České republice neuvádějí. Zjištěné nesrovnalosti poukazují na dlouhodobější problém ve výuce zeměpisu, kterým je absence perspektivního učitele s příslušnou odborností. Bezprostřední příprava vyučujících ve sledovaných hodinách byla s výjimkou jedné hodiny velmi dobrá. Plánování výuky bylo hodnoceno jako průměrné.

Zeměpis je vyučován čtyřmi učiteli, z nichž pouze jeden má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Ostatní vyučující mají pouze způsobilost pedagogickou. Určitá každoroční improvizace v přidělování úvazků se negativně odráží v požadované kvalitě výuky.

Pro výuku zeměpisu je většinou využívána specializovaná učebna (společně s dějepisem), ale z hlediska potřebného vybavení nabízí pouze mapy na roletách. Estetická úroveň i podnětnost učebny nejsou na požadované úrovni (chybí např. tematické nástěnky aktualizované učivem nebo současnými světovými událostmi). V kabinetu zeměpisu jsou k dispozici standardní, starší pomůcky. Užívané učebnice odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu, nedostatkem je používání již neplatných Atlasů světa, zejména v 7. ročníku. Didaktická technika v hospitovaných hodinách využívána nebyla. Materiální podmínky výuky byly na průměrné úrovni, psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Sledované hodiny měly stanoveny cíle, učivo bylo podáváno odborně a věcně správně. Způsob organizace vycházel z klasické stavby hodin, často chyběla pestrost a nápaditost v užitých formách práce. V jedné hodině byla zařazena práce ve skupinách. Opakování učiva formou testu a individuálního zkoušení bylo zaznamenáno pouze okrajově. Výklad nového učiva vycházel z řízeného rozhovoru, ale učivo bylo žákům spíše předkládáno než vyvozováno. Jen v jedné hodině si žáci vlastní činností osvojovali nové učivo - plněním samostatných úkolů získávali dovednost orientace v topografických mapách. Žáci procvičovali učivo i vyhledáváním správných odpovědí z učebnic, atlasů a nástěnných map. Nedostatkem, jehož příčinou byl volený způsob výuky ve většině sledovaných hodin, byla malá aktivita žáků. Vyučovací čas nebyl vždy efektivně využit. Organizace, metody a formy sledované výuky byly na průměrné úrovni.

Motivace a hodnocení žáků byly celkově velmi dobré. K průběžné motivaci používali učitelé především poznatky žáků z praktického života, aktuální události a mezipředmětové vztahy. Formativní hodnocení žáků bylo objektivní, ale hodnocení známkou vykazovalo menší frekvenci. Komunikativní dovednosti žáků nebyly rozvíjeny v žádoucí míře. Ve sledovaných hodinách nebyl zaznamenán souvislý slovní projev žáků, většinou používali jednoslovné odpovědi. Chování žáků bylo ukázněné. Interakce a komunikace měla průměrnou úroveň.

Sledovaná výuka zeměpisu byla souhrnně hodnocena jako průměrná.

Tělesná výchova

Časová dotace hodin tělesné výchovy odpovídá schváleným učebním plánům, učivo je probíráno v souladu s osnovami. Na prvním stupni je předmět vyučován týdně ve dvou hodinových jednotkách. Na druhém stupni je výuka z organizačních důvodů realizována ve dvouhodinových blocích. Nad rámec povinné výuky mohou žáci 7. – 9. ročníku navštěvovat nepovinný předmět sportovní hry. Ve výuce jsou probírány všechny tematické celky dané učebními osnovami. Z předložených tematických plánů i ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že poměrné zastoupení jednotlivých tematických celků ve výuce i jejich rozvržení v průběhu školního roku není vzhledem ke skutečnosti, že škola nemá vlastní sportovní hřiště, vždy rovnoměrné. Méně hodin je věnováno tematickému celku lehké atletiky, a to na prvním i druhém stupni. Plánování a bezprostřední příprava na výuku byly hodnoceny jako průměrné až velmi dobré.

Personální podmínky výuky nejsou na druhém stupni v současnosti optimální. Ze tří učitelů, kteří tělesnou výchovu na tomto stupni vyučují, má odbornou a pedagogickou způsobilost pouze jeden, zbývající dvě učitelky mají způsobilost pedagogickou. Kvalita výuky byla touto skutečností částečně negativně ovlivněna zejména ve struktuře vyučovacích hodin a stanovení cílů vzhledem k věku žáků. Na prvním stupni byla výuka zajištěna učiteli s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Materiální podmínky pro výuku jsou průměrné, škola má vlastní menší tělocvičnu vybavenou základním tělocvičným nářadím i náčiním. Z původních školních dílen je vybudována a jednoduše zařízena další malá tělocvična, vhodná pro kondiční a gymnastické činnosti. V tělocvičně školy jsou realizovány vyučovací hodiny žáků prvního

stupně a vždy jedné skupiny (dívek nebo chlapců) tříd druhého stupně. Druhá skupina využívá pro výuku tělocvičnu v budově nedaleké sokolovny, vzdálené od školy asi 15 minut. Skupiny se pravidelně střídají. Výuka početných skupin v tělocvičně školy není v souladu se základními psychohygienickými a bezpečnostními zásadami cvičení. Tematické celky z bloku lehké atletiky jsou vyučovány na sportovním hřišti sousední základní školy a v posledním období na sportovním hřišti bývalého středního odborného učiliště. Pravidelně je k výuce využíván i terén v okolí školy.

Kvalita sledované výuky byla rozdílná. V odborně vedených hodinách umožnila organizace výuky, výběr obsahu i stanovení cílů spolu s užitím vhodných a přiměřených metod všem žákům aktivní zapojení do všech prováděných činností. Po nástupu a seznámení žáků s cílem hodiny byly v úvodní rušné části i při rozcvičení zařazeny cviky, na které následně navazovala činnost v hlavní části hodiny. Vhodně byla střídána zátěžová i uvolňovací cvičení, časový prostor byl vytvořen i pro závěrečnou míčovou hru. Organizačně méně připravená a také méně efektivní byla výuka ve dvouhodinových blocích. Činnosti nebyly ze strany vyučujících dostatečně promyšleny vzhledem k věku žáků i stanoveným cílům. Organizace a užití forem a metod výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

V hodinách žáci velmi dobře spolupracovali, jejich aktivita byla ze strany vyučujících oceňována a průběžně pozitivně hodnocena jejich snaha i výkon. Cvičební výkony žákyň byly motivovány velmi pozitivní klasifikací. Při výuce byli žáci ukáznění, respektovali při všech činnostech dohodnutá pravidla a pokyny vyučujících. Oblast motivace, stejně jako komunikace a interakce byla hodnocena jako velmi dobrá.

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů. Zúčastňuje se v rámci okresu většiny sportovních soutěží. V posledním období zaznamenali žáci velmi dobré výsledky v basketbalu.

Výuka tělesné výchovy byla hodnocena celkově jako průměrná.

Prvouka, vlastivěda a přírodověda

Časová dotace těchto společenských a přírodovědných předmětů byla v době inspekce v souladu se zvoleným učebním plánem (Obecná škola) a probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Aktuální výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně, respektovaly zejména specifika ročního období a plynule navazovaly na předcházející učivo. Vzhledem ke zvolenému vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhala, byla oblast plánování a přípravy výuky na vynikající úrovni.

Pouze ve dvou třídách zajišťují výuku těchto předmětů učitelé bez odborné a pedagogické způsobilosti, jinak je výuka plně kvalifikovaná. Učitelé i žáci využívali kromě učebnic jednotné řady množství názorných pomůcek, obrazový materiál, cvičné mapky, pracovní listy i doplňující literaturu. Didaktická technika je ve třídách běžně dostupná (včetně počítačů), ve sledovaných hodinách však využita nebyla. Výuka probíhala v prostorných učebnách, podnětně a esteticky vybavených, vyučovací jednotky byly vhodně členěny jak z hlediska tempa výuky, tak i dostatečného prostoru pro relaxaci žáků. Atmosféra při výuce byla stejně jako celá dílčí oblast personálních, materiálních a psychohygienických podmínek výuky na velmi dobré úrovni.

Ve většině hodin (s výjimkou vlastivědy ve čtvrtém ročníku) byla výuka z hlediska členění, jasných pokynů a pravidel vyučujícími řízena účelně a byla věcně i odborně správná. Převládaly (zejména při opakování) frontální metody vhodně doplňované prací ve skupinách a dvojicích. Inspekce nezaznamenala individuální přístup učitelů k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami, menší prostor byl rovněž vytvářen pro samostatné a aktivní učení a pro možnosti alternativních postupů při řešení úkolů a problémů. Pochopení a procvičování učiva byl vždy

věnován dostatek času a učitelé účelně využívali i další zdroje informací. Účelnost a vhodnost organizace výuky a použitých forem a metod práce byla na průměrné úrovni.

Rovněž oblast účinnosti motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu lze hodnotit jako průměrnou. Ve většině hodin (s výjimkou vlastivědy ve čtvrtém ročníku) učitelé vhodně využívali vstupní i průběžné motivace příklady z praxe v návaznosti na životní zkušenosti žáků. Nechybělo ověřování pochopení učiva především v průběhu vyučování, méně časté již bylo využívání zpětné vazby a analýzy chyb. Při práci žáků ve skupinách a ve dvojicích však učitelé nepodporovali dostatečně sebehodnocení a sebereflexi, inspekce nezaznamenala při hodnocení žáků ve sledovaných hodinách respektování jejich individuálních dispozic.

Ve všech sledovaných hodinách učitelé vytvářeli žákům dostatečný prostor pro vyjadřování jejich vlastního názoru a plně osobnost žáků respektovali. Dohodnutá pravidla komunikace byla (s výjimkou prvního ročníku) žáky i učiteli akceptována a respektována, vzhledem k charakteru předmětů a probíranému učivu však žáci neměli dostatek prostoru pro rozvoj svých komunikativních dovedností. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla stejně jako celková úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy velmi dobrá.

Úroveň výuky prvouky, vlastivědy a přírodovědy je velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava sledované výuky byly hodnoceny celkově jako velmi dobré. Škola má materiální podmínky na průměrné úrovni, jako velmi dobré byly hodnoceny psychohygienické podmínky. Organizace, metody a formy výuky byly hodnoceny jako průměrné. Motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace byly hodnoceny částečně jako velmi dobré a částečně jako průměrné.

Kvalita vzdělávání byla ve sledovaných předmětech hodnocena souhrnně jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Škola má stanoveny koncepční záměry do roku 2003. Není však zřejmé, zda jsou přijaty a podporovány rodiči a zřizovatelem. Z těchto záměrů pak vychází roční plán, který je průběžně rozpracováván do plánů týdenních. Jako priority plánování škola deklaruje zejména oblasti učebních plánů, informatiky, dalšího vzdělávání pedagogů a spolupráci s odborníky v oblasti speciální pedagogiky. Součástí plánování je i plán personálního rozvoje, práce školní družiny, metodických orgánů, plán kontrolní a hospitační činnosti a plán minimální protidrogové prevence. Výuka probíhá podle tří schválených učebních plánů. Ve čtvrtém a pátém ročníku však učební plán Obecná škola nebyl v době inspekce týdenní hodinovou dotací (2 hodiny) ve výuce anglického jazyka naplňován.

Kvalitu, rozsah a účelnost plánování hodnotí ČŠI vzhledem ke sledovaným předmětům jako průměrnou.

Organizování

Škola je od 1. 7. 2001 příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Žádost o změnu zařazení školy v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení (ze dne 18. 7. 2001) však neobsahuje aktuální údaje o kapacitě školy a škola také dosud neobdržela rozhodnutí o změně. Ve škole jsou jako poradní orgány ustanoveny metodické sdružení, předmětové komise přírodovědných a humanitních předmětů a pedagogická rada. Zápisy z jejich jednání jsou velmi neformální a v zápisech z jednání pedagogické rady jsou i zápisy svědčící o nejasnosti kompetencí tohoto poradního orgánu. Rozhodnutí ředitelky školy jsou jednoznačná a konkrétní, z jejich kontroly však vyplývá, že v jednom případě žák vykonal dvě komisionální zkoušky v jednom dni. Z hlediska začátku a konce vyučování, přestávek a počtů hodin v jednom dni organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Předložená výroční zpráva ředitele o činnosti školy poskytuje dostatek informací, neslouží však škole jako zdroj sebehodnocení. Rada školy nebyla ustanovena, škola však má velmi dobré zkušenosti ze spolupráce se Sdružením rodičů a přátel školy. Ke zkvalitnění informovanosti veřejnosti velmi přispívají i školou zřízené „webové“ stránky na internetu.

Kvalitu a funkčnost organizačního uspořádání školy hodnotí ČŠI vzhledem ke sledovaným předmětům jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Plán vzdělávacího a výchovného procesu i provozu umožňuje vést svěřené pracovníky. Jsou stanovena jasná pravidla umožňující ředitelce kolektiv řídit.

Ředitelka delegovala mnohé kompetence i v této oblasti na svou zástupkyni a na metodické orgány. Jejich struktura ale na druhém stupni neumožňuje operativní řešení problémů jednotlivých předmětů. Vedení školy předává úkoly každému pracovníkovi zejména při osobním jednání. Dlouhodobé úkoly jsou stanoveny písemně.

Vedení školy podporuje odborný růst učitelů a vytváří pro ně takové podmínky, aby svou odbornou způsobilost mohli doplňovat nebo rozšiřovat. Podporuje jejich studium na vysokých školách, ve shodě s potřebami školy umožňuje i další vzdělávání zájemcům o další obory. V tomto školním roce akcentuje proškolení všech v práci s počítači a práci pedagogů s integrovanými žáky. Zapomínáno není ani na aktuální oblast vzdělávání pedagogů v problematice spojené se sociálně patologickými jevy. Šíře dalšího vzdělávání pracovníků je v této škole ovlivněna i výší přidělených finančních prostředků.

Hodnocení plnění osnov vychází dosud pouze ze závěrů metodických orgánů a hospitační činnosti a není efektivní.

ČŠI hodnotí oblast vedení a motivování pracovníků jako průměrnou.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vychází ze zpracovaného plánu kontrolní a hospitační činnosti a z organizačního řádu. Kvalita práce pedagogických pracovníků je ověřována podle plánu hospitační činnosti ředitelky a její zástupkyně. Plán je rozpracován na jednotlivé měsíce, hospitace provádí vedení školy podle své odbornosti. O provedených hospitacích pořizuje ředitelka školy písemné záznamy, které obsahují hodnocení hodiny, zpracovaný závěr i uložené úkoly. Zástupkyně ředitelky, která na základě organizačního řádu zejména odpovídá za řízení a kontrolu výchovně vzdělávacího procesu, svou hospitační činnost písemnými záznamy nedoložila. Vedení školy podporuje vzájemné hospitace s uvádějícími učiteli a v rámci předmětových komisí. Provádění průběžné kontroly plnění učebních osnov prostřednictvím zpracovaných tematických plánů jednotlivých učitelů je nedůsledné, zejména ve vztahu ke

zjištěným nedostatkům v plnění učebních osnov v matematice a zeměpise. Povinná dokumentace školy je kontrolována ředitelkou školy a vykazuje menší chyby administrativního charakteru. Zápisy z jednání pedagogické rady dokládají, že s poznatky získanými hospitační činností jsou v obecné rovině pedagogičtí pracovníci seznamováni. Kontrola učebních výsledků žáků probíhá standardními způsoby písemnou i ústní formou, ale četnost hodnocení není v některých sledovaných předmětech optimální. Pro ověřování úrovně výsledků vzdělávání nemá vedení školy zpracovány vlastní evaluační testy a prověrky.

Kontrolní mechanismy, jejich rozsah a účinnost jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke sledovaným předmětům hodnotí ČŠI souhrnně jako průměrné. Rezervy jsou zejména v důsledném naplňování zvolených učebních plánů a osnov a ve využívání poradních a metodických orgánů.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrola BOZP a PO

Ve škole byla provedena kontrola povinné dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany, včetně fyzické kontroly prostor užívaných školou. Základní škola je umístěna ve čtyřpodlažní starší zděné budově, vytápěné plynovou kotelnou. Provozovatelem plynové kotelny a zaměstnavatelem obsluhy kotelny a tlakových nádob je bytové družstvo. V posledních pěti letech byla provedena celková rekonstrukce elektroinstalace, včetně výměny osvětlení. Při fyzické kontrole byla zjištěna v prostorách školy riziková místa, jež znamenají zvýšené nároky na pedagogické a ostatní zaměstnance školy, kteří zabezpečují pedagogický dozor nad žáky. Na schodištích do bufetu a tělocvičny nejsou umístěna záchranná madla, další rizika představují vodorovná zábradlí v patře, celoskleněné plochy oken na mezipodestách schodiště a chybějící ventily na radiátorech. Rovněž venkovní komunikace na dvoře nezaručuje bezpečný pohyb žáků. V počítačové učebně byly vzhledem k osvětlení nevhodně umístěny počítače. Během kontroly bylo provedeno písemné posouzení a vyhodnocení rizik možného ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a žáků.

Při kontrole evidence a registrace školní a pracovní úrazovosti bylo zjištěno, že ve všech případech pracovních i školních úrazů se jednalo o úrazy ostatní. Všechny úrazy byly odškodněny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol s účinností od 1. září 1999, čj. 1020-20/99
- Žádost o změnu zařazení školy ze dne 18. 7. 2001
- Zřizovací listina ze dne 1. 7. 2001
- vzdělávací programy Základní škola čj. 168 74/96-2 a Obecná škola čj. 120 35/97-20
- Řád školy platný pro rok 2001/2002
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- celoroční plán práce s dalšími dílčími plány na školní rok 2001/2002
- tematické a časové plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2001/2002

- rozvrh hodin na školní rok 2001/2002
- rozpis hodin výuky v tělocvičně ZŠ Napajedla na školní rok 2001/2002
- personální dokumentace
- dokumentace třídního učitele
- protokol o komisionální zkoušce ze dne 30. 8. 2001
- zápisy z jednání pedagogické rady
- zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí sledovaných předmětů
- sešity a žákovské knížky
- hospitační záznamy ředitelky školy
- hospitační záznamy ČŠI
- dotazník pro ředitelku školy před inspekcí
- podkladová inspekční dokumentace
- učebnice užívané pro výuku sledovaných předmětů
- pracovní náplně pracovníků školy
- Plán personálního rozvoje školy pro školní rok 2001/2002
- Zápis o prověřce BOZP z 24. května 2001, plán ozdravných opatření
- Dokumentace k periodickému školení zaměstnanců BOZP a PO z 31. srpna 2001
- Záznam o vstupním školení BOZP z 31. srpna 2001
- Pověření bezpečnostního technika z 1. září 2001
- Evidence a registrace pracovní a školní úrazovosti za posledních pět let, kniha úrazů
- Traumatologický plán z 11. září 2001
- Záznam o školním úrazu z 26. března 2001
- Poučení žáků před prázdninami, třídní kniha 9. B škol. rok 2000/2001
- Osvědčení o školení k zákonu o chemických látkách ze 4. ledna 2001
- Provozní řád z 25. září 2001
- Potvrzení o preventivní lékařské prohlídce ze 3. května 1999
- Seznam osobních ochranných pracovních prostředků k 1. červenci 2001
- Protokol o provedení technické kontroly tělocvičného nářadí z 18. července 2001
- Zpráva o výchozí revizi elektrického zařízení rekonstruovaných prostor ze 17. 12. 1999
- Zápis z hygienické prověrky z 24. listopadu 1997
- Zpráva o kontrole požárního vodovodu z 20. února 2001
- Zpráva o revizi PHP z 20. února 2001
- Zpráva o revizi přenosného nářadí z 20. března 2001
- Posouzení požárního nebezpečí, schváleno okresním požárním radou 24. června 1999
- Požární kniha, požární poplachové směrnice, evakuační plán

ZÁVĚR

Pestré a pro žáky zajímavé metody práce a výrazně činnostní charakter výuky, které odpovídají obsahu vzdělávacího programu Obecná škola, byly uplatňovány ve sledovaných vyučovacích hodinách spíše v nižších ročnících I. stupně základní školy. Ve většině sledovaných hodin kladli učitelé větší důraz na naukovou stránku výuky.

Zvýšenou metodickou i odbornou pomoc je v oblasti personálního zajištění výuky potřeba věnovat učitelům zeměpisu a tělesné výchovy, kteří nejsou pro výuku plně kvalifikováni.

Výrazně je třeba zvýšit efektivitu kontrolní činnosti vzhledem k plnění osnov zvolených učebních plánů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miloslav Brůzl	Miloslav Brůzl v. r.
Členové týmu	Mgr. Marie Dratvová	Marie Dratvová v. r.
	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.
	Mgr. Štěpánka Mikulenková	Štěpánka Mikulenková v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Helena Hlušková	

V Uherském Hradišti dne 30. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 12. 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

H. Hegrová v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Ref. školství KÚ Zlín	2002-02-09	09/2002
MěÚ Napajedla	2002-02-09	08/2002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.